



Sığınma Prosedürüne Erişim

Konusunda Sıkça Sorulan Sorular



**Europe Direct is a service to help you find answers
to your questions about the European Union.**

Freephone number (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) The information given is free, as are most calls (though
some operators, phone boxes or hotels may charge you).

More information on the European Union is available on the
internet (<http://europa.eu>).

Designed by EWORX

Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2021

FAQ Leaflet:

ISBN 978-92-9485-658-6

doi:10.2847/817352

© European Union, 2021

Reproduction is authorised provided the source is acknowledged.

Printed in Luxembourg

PRINTED ON ELEMENTAL CHLORINE-FREE BLEACHED PAPER (ECF)

Sığınma Prosedürüne Erişim

Konusunda Sıkça
Sorulan Sorular

İçindekiler

1	Uluslararası koruma nedir?	1
2	<i>Geri göndermeme</i> ilkesi nedir ve kimler için uygulanır?	2
3	AB’de kimler için uluslararası koruma sağlanır?	3
4	Bir göçmen ile uluslararası korumaya ihtiyaç duyan bir kişi arasındaki fark nedir?	5
5	Bir kişinin uluslararası korumaya ihtiyacı olup olmadığına karar vermek benim görevim midir?	6
6	Uluslararası korunmaya ihtiyaç duyabilecek kişiler, onlarla temas kurduğumda hangi haklara sahiptir?	7
7	Savunmasız kişilere karşı benim sorumluluğum nedir?	8
8	Bir çocuğa veya çocuk olduğunu iddia eden bir kişiye karşı sorumluluğum nedir?	9
9	İnsan kaçakçılığı kurbanı olan bir kişi aynı zamanda uluslararası korumaya da ihtiyaç duyabilir mi?	11
10	Kimler uluslararası koruma için başvuruda bulunabilir?	13
11	Belgeleri sahte olan veya hiç belgesi olmayan bir kişi de uluslararası koruma için başvuruda bulunabilir mi?	14

12 Bir kişinin uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyebileceğini nasıl anlarım?	15
13 Uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyebilecek kişilere ne zaman ve nasıl bilgi vermeliyim?	17
14 Kişi ne zaman uluslararası koruma için başvuru sahibi olur?	19
15 Bir kişinin uluslararası koruma talep ettiğini nasıl anlarım?	20
16 Bir kişi bana uluslararası koruma başvurusunda bulunma isteğini dile getirdiğinde ne yapmalıyım?	21
17 Bir kişinin korunmaya ihtiyacı olabileceğine dair işaretler varsa ancak başvurma isteğini ifade etmediyse ne yapmalıyım?	23
18 Sığınma başvurusunda bulunan bir kişinin, sistemi sömürmeye çalıştığından şüphelenirsem ne yapmalıyım?	25
19 Uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyen bir kişiyi tespit edemezsem ne olur?	26
20 Bazen yorgun olduğumu, hatta her gün ilgilenmek zorunda olduğum insanlara karşı öfkeli olduğumu hissediyorum. Bu normal mi?	27
Sığınma Prosedürüne Erişime Dair Ana Mesajlar	28

1 Uluslararası koruma nedir?

Uluslararası korumaya ihtiyaç duyan insanlar, kendi ülkelerinde temel insan haklarına ve fiziki güvenliğe sahip değildir ve zulüm, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya diğer ciddi insan hakları ihlallerinden kaçmak zorunda kalmıştır. Bu nedenle, uluslararası toplumun, kendi ülkelerinde korunmayan kişilere uluslararası koruma sağlamak için uluslararası ve AB hukuku kapsamında müdahale etmesi ve yükümlülüklerini yerine getirmesi gerekmektedir.

AB sığınma müktesebatı, iki tür uluslararası koruma imkanı sunmaktadır: mülteci statüsü ve ikincil koruma statüsü. Mülteciler veya ikincil korumaya hak kazanan kişiler için tek tip statü prensibine göre, ikincil koruma statüsünden yararlananlara, mülteciler tarafından sahip olunan aynı hak ve menfaatler sağlanmalı ve bu kişiler aynı uygunluk şartlarına tabi tutulmalıdırlar. Ayrıca, ülkeniz insani gerekçelere göre başka koruma türlerini de sağlayabilir.

Güvenlik ve uygun sığınma prosedürüne erişim, uluslararası korumaya ihtiyaç duyan kişilerin sahip oldukları hakları kullanabilmelerini sağlamak için gerekli bir unsurdur. İlk temas görevlisi olarak, ihtiyaç sahibi kişilerin korunmaya erişiminde önemli bir rolünüz bulunmaktadır.

2 Geri göndermeme ilkesi nedir ve kimler için uygulanır?

Geri göndermeme ilkesi, Üye Ülkelerin herhangi bir bireyi, yasa dışı göçmen olsalar bile **herhangi bir şekilde, ölüm cezası ve işkence de dahil olmak üzere diğer insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleye veya zulüm görebilecekleri ya da cezaya çarptırılacakları bölgeye veya herhangi bir yere geri göndermekten ve ihraç etmekten kaçınmaları**, yükümlülüğünü ifade etmektedir. Sığınma bağlamında, geri göndermeme ilkesi, uluslararası koruma arayışında olan kişilere bölgeye erişim ve kişiye uluslararası korunma sağlanıp sağlanmayacağı kararı için adil ve etkin sığınma prosedürlerine erişim sağlama şartını getirmektedir.

Geri göndermeme ilkesi, sınır dışı etme, ihraç etme, iade, gayri resmi transfer veya «örtülü iadeler» ve sınırda kabul edilmeme de dahil olmak üzere her türlü zorla çıkarma için geçerlidir. **Bu, kişinin geri gönderme riskinin bulunduğu üçüncü bir ülkeye iadesini ifade eden dolaylı geri göndermeyi de içermektedir.** Hiçbir münferit vaka da sığınmacı, hak talebinin tayin edilmesi için yeterli düzeyde garanti olmadan üçüncü bir ülkeye iade edilmemelidir. Bu garantiler, kişinin o ülkeye geri gönderilmesini, *geri göndermeye* karşı etkili bir korumadan yararlanabilmesini, sığınma talebinde bulunabilmesini ve kabul edilebilmesini ve kabul edilen uluslararası standartlara uygun olarak muamele görmesini içerecektir.



Kılavuzun I. Kısımına, *İlk temas yetkililerinin kilit rolü* bölümüne bakınız, s.?

3

AB'de kimler için uluslararası koruma sağlanır?

AB sığınma müktesebatı, iki tür uluslararası koruma imkanı sunmaktadır: mülteci statüsü ve ikincil koruma statüsü. Ayrıca, ülkeniz insani gerekçelere göre başka koruma türlerini de sağlayabilir.

- Bir **mülteci** uyruğu, dini, milliyeti, siyasi görüşü ya da belirli bir sosyal grup üyeliği nedeniyle zulme uğrama korkusu yüzünden, vatandaşı olduğu ülkeden ya da vatandaşlığı olmadığı durumda önceki ikamet ülkesinden kaçmak zorunda kalarak bu ülkeye dönemeyen ve bu korku nedeniyle geri dönmeye isteksiz olan kişidir.
- Mülteci olarak nitelendirilmeyen, ancak yine de uluslararası korumaya ihtiyaç duyan kişilere **ikincil koruma** sağlanmaktadır. AB genelinde, ikincil koruma, ülkelerine döndükleri takdirde gerçekten *ciddi zarar* riskiyle karşı karşıya olan kişilere sağlanır. **Ciddi zarar** şunlardan oluşur:
 - ölüm cezası veya idam
 - işkence/insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele ya da ceza
 - uluslararası veya iç silahlı çatışma durumlarındaki ayırım gözetmeyen şiddet nedeniyle ciddi ve bireysel tehdit.

İlk temas yetkilisi olarak, sorumluluklarınız arasında, uluslararası korumaya ihtiyaç duyabilecek kişilerin yanı sıra çocuklar ve insan ticareti mağdurları dahil olmak üzere özel ihtiyaçları olan diğer kişilerin uygun şekilde tespit edilmesi ve sevk edilmesi yer alır. Bazen insanların birden çok ihtiyacı olabilir ve birden fazla sevk işlemi yapılması gerekli olabilir.

Uluslararası korumaya ihtiyaç duyabilecek kişilerle teması geçtiğinizde, yalnızca ülkenizi değil, aynı zamanda bir bütün olarak AB'yi de temsil ettiğinizi unutmayın.

Ortak Avrupa Sığınma Sistemi Nedir?

Ortak Avrupa Sığınma Sistemi (CEAS) Cenevre Sözleşmesinin eksiksiz ve kapsamlı bir şekilde uygulanmasına dayanan ortak bir sistemdir. Amacı, uluslararası koruma için başvuran kişilere adil ve insancıl bir muamele sağlamak, sığınma sistemlerini uyumlaştırmak ve bağlayıcı hukuk temelinde Üye Devletler arasındaki farklılıkları azaltmak ve aynı zamanda ulusal sığınma idareleri ve sığınmanın dış boyutu arasındaki elverişli işbirliğini güçlendirmektir.

CEAS, uluslararası korumaya başvuranların uluslararası koruma için başvurdukları her yerde adil ve verimli bir sistem dahilinde eşit muamele görmelerini sağlamak adına ortak yüksek standartları ve daha güçlü işbirliğini ortaya koyan aşağıdaki yasal araçlardan oluşur:

- Sığınma başvurularında adil, hızlı ve kaliteli kararlar alınmasını hedefleyen **Sığınma Prosedürleri Yönergesi değişikliği**.
- AB genelinde sığınmacılar için insani fiziki karşılama koşullarının bulunmasını ve ilgililerin bu kişilerin temel haklarına tam olarak riayet etmesini sağlayan **Karşılama Koşulları Yönergesi değişikliği**.
- Uluslararası koruma verme gerekçelerini açıklığa kavuşturan **Yeterlik Yönergesi değişikliği**. Hükümleri, ayrıca uluslararası korumadan yararlananlar için bir dizi hak ve entegrasyon tedbiri öngörmektedir.
- Başvuruyu incelemekten sorumlu Üye Ülkenin tesis edilmesi sürecini açıklayan **Dublin Yönetmeliği değişikliği**.
- AB sığınma süreci parmak izi veri tabanının işleyişini iyileştiren **EURODAC Düzenlemesi değişikliği**.

4

Bir göçmen ile uluslararası korumaya ihtiyaç duyan bir kişi arasındaki fark nedir?

Göçmen, bir ülkeyi veya bölgeyi başka bir yere yerleşmek için terk eden kişileri kapsayan geniş kapsamlı bir terimdir. Bazı göçmenler, çoğu koruma ile ilgili olmayan çeşitli nedenlerden ötürü, (örneğin aile bağları ya da ekonomik zorluklar) gönüllü olarak göç etmeye karar verir. **Uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler** ise **hayatlarını kurtarmak veya özgürlüklerini korumak için kaçmak zorunda kalır**. Bu kişilerin menşe ülkelerinde koruma mevcut değildir ve çoğu zaman onlara zulmetmekle tehdit eden kendi hükümetleridir. Diğer ülkeler bu kişileri topraklarına almadığında ve koruma sağlamadığında, bu kişileri ölüm, zulüm veya diğer ciddi insan hakları ihlallerine maruz bırakmış olabilir.

Modern göç örüntüleri genellikle karmadır. Karma göç akışları içerisinde, korunmaya muhtaç olanlar ve seyahat nedenleri korunma olmayan kişiler, aynı güzergâh ve ulaşım araçlarını kullanarak birlikte seyahat ederler. Bu yolculuklar, genellikle yasa dışı bir şekilde organize edilmiştir ve uzun, zor ve tehlikeli olabilir. Bu koşullar altında uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyebilecek kişileri belirlemek zor ama son derece önemli bir görevdir.

5 Bir kişinin uluslararası korumaya ihtiyacı olup olmadığına karar vermek benim görevim midir?

Hayır. Bir kişinin uluslararası korumaya ihtiyacı olup olmadığını veya hikayesinin inandırıcı olup olmadığını değerlendirmek sizin sorumluluğunuzda değildir. Başvuruyu değerlendirmek ve AB ve uluslararası hukuka uygun olarak kişinin uluslararası koruma için uygun olup olmadığına karar vermek için, farklı bir yerde, sığınma karar makamı yetkilileri tarafından yürütülen farklı bir prosedür uygulanacaktır.

Sizin göreviniz, uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyebilecek kişileri tespit etmek, bu hakları konusunda bu kişilere bilgi vermek ve başvuru isteklerini dile getirenleri yetkili makamlara sevk etmektir.



Kılavuzun I. Kısımına, *İlk temas yetkililerinin kilit rolü* bölümüne bakınız, s.?

6 Uluslararası korunmaya ihtiyaç duyabilecek kişiler, onlarla temas kurduğumda hangi haklara sahiptir?

Uluslararası korumaya ihtiyaç duyabilecek kişiler, uluslararası korumaya açık bir şekilde başvurup başvurmadıklarına bakılmaksızın belirli haklara sahiptir. Birçok durumda, bu hakları garanti altına almak sizin göreviniz olacaktır.

Bu nedenle, **geri göndermeme** ilkesi, statüleri resmi olarak belirlenmiş olsun veya olmasın, herkes için geçerlidir. Üye Ülkelerin bireyleri, yasa dışı göçmen olsalar bile, işkence de dahil olmak üzere insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleye veya zulüm görebilecekleri ya da cezaya çarptırılacakları bölgeye veya herhangi bir yere geri göndermekten kaçınma yükümlülükleri bulunmaktadır.

Diğer haklar arasında **sığınma prosedürüne etkin erişim**, bir **tercümana** erişim de dahil olmak üzere, başvuru olasılığı hakkında anlayabileceği bir dilde **bilgi edinme hakkı** ve başvuru sahiplerine hukuki tavsiye veya danışmanlık sağlayan **BMMYK veya diğer kuruluşlarla iletişim kurma olanağı** yer almaktadır.

Tüm **insanların insanlık onuruna tümüyle saygı gösterilmesi** gerektiğini ve acil sağlık hizmetlerinin sağlanması ve temel ihtiyaçların karşılanması da dahil olmak üzere temel haklara ve insan haklarına uygun olarak davranılması gerektiğini unutmayın. Çocuklar ve insan ticareti mağdurları dahil olmak üzere savunmasız kişiler, tespit edilmeli ve uygun prosedürlere yönlendirilmelidir.



Kılavuzun I. Kısımına, **İlk temas yetkililerinin kilit rolü** bölümüne bakınız, s.?

7 Savunmasız kişilere karşı benim sorumluluğum nedir?

Savunmasız kişiler arasında özellikle çocuklar, refakatsiz çocuklar, engelli kişiler, yaşlılar, hamile kadınlar, çocuklu yalnız ebeveynler, insan ticareti mağdurları, ciddi hastalık veya zihinsel rahatsızlıkları olan kişiler ve işkence, tecavüz veya diğer ciddi psikolojik, fiziksel veya cinsel şiddet türlerine maruz kalmış kişiler bulunur.

Sınır geçiş noktaları ve gözetli tesisleri, savunmasız kişilerin özel ihtiyaçlarının beyan edilebileceği veya tespit edilebileceği ilk noktalar arasındadır. Ön saf yetkilisi olarak, **savunmasız kişilerin özel ihtiyaçlarını tespit etmek** ve **daha fazla değerlendirme ve/veya destek için** bu kişileri ulusal makamlara ve BMMYK ve STK'lar gibi bu konuda uzmanlaşmış ve ulusal mevzuat ve uygulamalara uygun olarak bu kişilerin ihtiyaçlarına cevap vermek konusunda yetkilendirilmiş diğer paydaşlara *sevk etmekle* sorumlusunuz. Ulusal sevk prosedürlerinden haberdar olduğunuzdan ve ilgili iletişim bilgilerine sahip olduğunuzdan emin olun.

Acil sağlık durumları ve temel ihtiyaçlar her zaman derhal ele alınmalı ve göçle ilgili konulardan ziyade bunlara öncelik verilmelidir. Aile birliği mümkün olduğu ölçüde korunmalı ve çocuklar ebeveynlerinden veya akrabalarından ayrı tutulmamalıdır.



Kılavuzun II. Kismına, *Zayıf noktalara/ savunmasızlıklara dikkat edin* bölümüne bakınız, s.?

8

Bir çocuğa veya çocuk olduğunu iddia eden bir kişiye karşı sorumluluğum nedir?

İlgili uluslararası ve Avrupa yasal standartları ve kanunlarına göre, çocuklar için geçerli yasada belirtilen yaş düşürülmediği müddetçe, **18 yaşını doldurmamış bir kişi çocuk olarak kabul edilir.** Çocuk olduğunu iddia eden bir kişinin gerçekte çocuk olup olmadığından emin olmasanız bile, kişinin ulusal mevzuat ve uygulamalara uygun olarak yaş değerlendirmesi yapılması amacıyla sorumlu otoriteye yönlendirilmesi gerekir.

Çocuklar doğaları gereği savunmasızdır ve özellikle refakatsiz veya ayrı düşmüş oldukları durumlarda çocukların özel ihtiyaçlarına bilhassa duyarlı olunması oldukça önemlidir. Refakatsiz ve ayrı düşmüş çocuklar tespit edilerek ulusal mevzuata ve uygulamaya uygun bir şekilde ve AB hukuku tarafından sağlanan güvenceler doğrultusunda, sorumlu makamlara mümkün olduğunca çabuk yönlendirilmelidir. Ulusal sevk prosedürlerinden haberdar olduğunuzdan ve özel çocuk koruma hizmetlerinin ve diğer sorumlu paydaşların iletişim bilgilerine sahip olduğunuzdan emin olun.

Daima gözlemci olun ve olası insan ticareti göstergelerine dikkat edin. Olağan dışı bir durum gözlemliyor musunuz? Çocuk sessiz, mesafeli/uzak, tutarsız, korkmuş ya da üzgün mü? Çocuğu bekleyen bir kişi var mı ya da çocuk başka bir yetişkine bakıyor mu? Herhangi bir zamanda, çocuğun insan ticareti riski altında olabileceği ya da başka bir şekilde korunmaya muhtaç olabileceği yönünde makul bir şüphe varsa, sevk mekanizması ve ilk soruşturma, ulusal mevzuata ve uygulamaya göre derhal uygulanmalıdır.

Çocuğun yaşını ve olgunluğunu dikkate alarak **çocuğa uygun bir üslupla iletişim kurmayı** unutmayın. Çocukları olan bitenlerden ve neler olacağından **haberdar edin. Temel hizmetlere erişebilmesini sağlayın.**

Çocuğun yüksek menfaati, çocukla ilgili tüm eylemlerde ve kararlarda birincil öncelik olmalıdır. Genel bir kural olarak, çocuğun yüksek menfaatine uygun olmadığına dair makul bir şüphe varsa, çocuk kendisine refakat eden ebeveynlerinden veya akrabalarından ayrılmamalıdır. Bu durumda, özel çocuk koruma hizmetleri, ulusal mevzuata ve uygulamaya göre derhal bilgilendirilmelidir.

Geri gönderme ilkesi uygulanmalıdır. Çocuk geri gönderilecekse, İade Yönetmeliğinin 10. Maddesinde çocuklar için öngörülen güvenlik önlemlerine uyulmalıdır.



Kılavuzun II. Kısımına, *Refakatsiz ve ayrı düşmüş çocuklar* bölümüne bakınız, s.?

Daha fazla bilgi için Frontex Vega Çocuklar(ı) için El Kitabına başvurun.

1 http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Training/VEGA_Children_Handbook.pdf

9

İnsan kaçakçılığı kurbanı olan bir kişi aynı zamanda uluslararası korumaya da ihtiyaç duyabilir mi?

Bir kişinin insan kaçakçılığı kurbanı olabileceğine inanmak için gerekçeler varsa, bu kişi ilgili yardım ve destek için ulusal mevzuata ve uygulamaya uygun olarak sorumlu makamlara ve hizmetlere yönlendirilmelidir. İnsan kaçakçılığı kurbanları için ulusal sevk prosedürlerinden haberdar olduğunuzdan ve ilgili iletişim bilgilerine sahip olduğunuzdan emin olun.

Bununla birlikte, **bazı durumlarda, insan kaçakçılığı kurbanları, uluslararası korumaya ihtiyaç duyabilir ve bu kişilere sığınma prosedürüne erişim hakkı verilebilir.** Her halükarda, insan kaçakçılığının tüm mağdurları, sığınma talebinde bulunma hakları konusunda gerektiği şekilde bilgilendirilmelidir.

İnsan kaçakçısının hala etrafta olabileceğini unutmayın. Herkesin sizinle kendi nam ve hesabına, özgürce ve özel olarak konuşma fırsatına sahip olması önemlidir. Kişinin yüksek menfaatlerine göre hareket ettiği zamanlar dışında, kimsenin müdahale etmediğinden ve/veya soruları diğer kişinin yerine yanıtlamadığından emin olun. Refakatsiz veya ayrı düşmüş çocukların durumunda olası insan kaçakçılığı belirtilerine özel dikkat gösterilmelidir.

Kadın ve kız çocukları için, mümkünse, bir kadın ilk temas görevlisi bulundurulmalıdır. Kadınlar veya kız çocukları, cinsel sömürü ya da şiddet ile ilgili olaylardan veya suçlardan söz etmeye zorlanmamalıdır. Gerektiğinde, yaşları göz önünde bulundurularak, kadınlara hamile olup olmadıkları hassas bir şekilde sorulmalıdır ve böyle bir durumda alabilecekleri yardım hakkında bilgi verilmelidir.



Kılavuzun III. Kısımına, Çok sayıda özel ihtiyacı olan kişiler bölümüne bakınız, s.?

10

Kimler uluslararası koruma için başvuruda bulunabilir?

Herkes uluslararası koruma başvurusunda bulunma hakkına sahiptir.

Sığınma hakkı, Cenevre Sözleşmesinde, AB Temel Haklar Bildirgesinde ve diğer uluslararası hukuk ve Avrupa hukuki araçlarında tanınmıştır. Ancak bu, uluslararası korumaya başvuran herkese bu statünün verileceği anlamına gelmez. Her sığınma sisteminde bazı başvurular reddedilecek ve bazıları kabul edilecektir, ancak tamamı Avrupa yasalarına ve uluslararası hukuka uygun olarak değerlendirilmelidir.

Güvenliğe ve uygun prosedürlere erişim, sığınma hakkının etkin bir şekilde kullanılmasının temel unsurudur. İlk temas yetkilisi olarak, uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyebilecek kişileri tespit etmek ve sığınma prosedürüne erişimlerini sağlamak konusunda çok önemli bir göreviniz bulunmaktadır.



Kılavuzun III. Kısımına, *Kimler bir başvuruda bulunmak isteyebilir?* bölümüne bakınız, s.?

11 Belgeleri sahte olan veya hiç belgesi olmayan bir kişi de uluslararası koruma için başvuruda bulunabilir mi?

Evet. Herkesin, Üye Ülkeye yasa dışı yollardan giriş yapıp yapmadığına veya bu topraklarda yasa dışı bir şekilde bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, sahte veya hileli belgeler kullanarak veya hiçbir belgesi olmadan uluslararası koruma başvurusunda bulunma hakkı vardır.

Uluslararası korumaya ihtiyacı olanların çoğı, yaşamı tehdit eden şiddet durumlarıyla karşı karşıya kalmakta, bu da AB'ye yasal yollarla erişim için gerekli belgeleri toplayabilmelerine nadiren olanak vermektedir.

Cenevre Sözleşmesi ve Schengen Sınırlar Tüzüğü uyarınca, uluslararası korumaya başvuranlar, yetkililere gecikmeksizin kendilerini göstermeleri koşuluyla, yasa dışı giriş veya bulunmaları nedeniyle cezalandırılmaz. Sahte ve hileli belgelerinin soruşturulması sırasında bile, kişi uluslararası koruma başvurusunda bulunabilir. Bu durumda, polis soruşturması durdurulacak ve sığınma prosedürü başlatılacaktır.



Kılavuzun III. Kismına, *Kimler bir başvuruda bulunmak isteyebilir?* bölümüne bakınız, s.?

12 Bir kişinin uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyebileceğini nasıl anlarım?

Uluslararası korumaya ihtiyacı olabilecek pek çok kişi, geldikleri ülkede aktif olarak sığınma başvurusunda bulunmuyor. Birçoğu haklarını ve yükümlülüklerini bilmeyebilir ya da özel durumlarından dolayı veya kaçakçılar da dahil olmak üzere başkaları tarafından seçenekleri konusunda yanlış bilgilendirildikleri için koruma talep etmemeyi seçebilir.

Bu nedenle, kişiyi gözlemlemek ve **uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyebileceğine dair işaretlere dikkat etmek önemlidir.**

Bir kişinin uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyebileceğini belirten işaretler farklı şekillerde açığa çıkarılabilir. Bu işaretleri gözlemleyebilir, kişi ile veya diğer kişilerle doğrudan iletişim kurarak öğrenebilir, kişinin sunduğu belgelerden çıkartabilir ve/veya bu belirtilerle başka koşullar altında karşılaşabilirsiniz. Belirtileri daha hızlı ve daha kesin bir şekilde tespit edebilmek için **aşağıdaki unsurlara özellikle dikkat ediniz:**

- 1 Kişinin kim olduğu** (yaş, cinsiyet, aile durumu, etnik kökeni, dini ve milliyeti)
- 2 Nereden geldiği** (menşe ülkesi, varışındaki genel koşullar)

3 Kişinin söyledikleri/korkuları:

- Öldürülmek veya idam edilmek
- Zulüm
- İşkence
- Savaş
- İade

4 Kişi ne istiyor?

- Yardım
- Koruma
- Bir BM/BMMYK temsilcisi veya avukatla görüşmek

5 Neleri gözlemleyebilirsiniz (görünüm ve davranış):

- Görevliye yaklaşma / görevliden kaçınma
- Korku, stres veya sıra dışı sessizlik
- Olağandışı davranış ve/veya tutum
- Görünüm (yaralanmalar, yaralar, kıyafetler, eşyalar vb.)

Gerekli bilgilerin verilmesi, sığınma prosedürüne etkili erişimin sağlanmasında kilit unsurdur. İlk temas yetkilisi olarak, göreviniz uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyen kişilerin bunu yapabilmelerini sağlamaktır. Bu nedenle, sığınma başvurusunda bulunma hakkına ilişkin bilgileri, bu statüyle birlikte gelen haklar ve yükümlülükler de dahil olmak üzere, proaktif olarak sağlamanız gerekir.



Kılavuzun IV. Kısımına, *Belirtilerin listesi (eksiksiz değildir)* bölümüne bakınız, s.?

13 Uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyebilecek kişilere ne zaman ve nasıl bilgi vermeliyim?

İlk temas yetkilisi olarak, göreviniz uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyen kişilerin bunu yapabilmelerini sağlamaktır. Bu nedenle, sığınma başvurusunda bulunma hakkına ilişkin bilgileri, bu statüyle birlikte gelen haklar ve yükümlülükler de dahil olmak üzere, proaktif olarak sağlamanız gerekir. Bilgi verilmesinin asıl amacı, uluslararası korumaya ihtiyaç duyabilecek kişilerin sığınma prosedürüne etkili bir şekilde erişebilmelerini sağlamaktır.

Genel olarak, uluslararası korumaya başvurma imkanına dair bilgi, transit bölgeler de dahil olmak üzere gözetli tesislerinde ve sınır bölgelerinde ve sınır geçiş noktalarında sağlanmalıdır. Bununla birlikte, bu bilginin, sınır geçiş noktalarından kaçmaya çalışan kişilerin sınır gözetimi yapmaktan sorumlu yetkililer tarafından durdurulduğu anda da sağlanması iyi bir uygulama olabilir.

Ulusal mevzuata ve uygulamaya ve AB yasalarına uygun olarak sağlanması gereken bilgilerin farkında olduğunuzdan emin olun. Bilgiler, **zamanında** verilmeli ve mümkün olduğunca eksiksiz olmalıdır. **Kişi tarafından anlaşılan bir dilde** iletişim kurmak gerekir. Gerekirse,

tercüme hizmeti sağlanmalıdır. **Kullandığınız dili ve iletişim şeklinizi, karşınızdaki kişinin cinsiyet, yaş, fiziksel ve zihinsel durumu ve/veya eğitim düzeyine göre ayarlamanız gerekir.** Kadın ve kız çocukları için, mümkünse, bir kadın ilk temas görevlisi ve kadın tercüman bulundurulmalıdır.



Kılavuzun III. Kısımına, *Belirtilerin listesi (eksiksiz değildir)* bölümüne bakınız, s.?

14

Kişi ne zaman uluslararası koruma için başvuru sahibi olur?

Bir kişi, başvuruda bulunduğu uluslararası koruma için başvuru sahibi olur. AB sığınma mükteşebatı kapsamında, bir kişi, **herhangi bir şekilde ve herhangi bir makama uluslararası koruma başvurusunda bulunmak istediğini ifade ettiğinde** ya da uluslararası koruma arayışında olduğu anlaşıldığında başvuruda bulunmuş olur. Tam olarak "sığınma" veya "mülteci" kelimelerinin kullanılması gerekli değildir. Uluslararası koruma başvurusunda bulunanlara bu statüye bağlı tüm hak ve yükümlölükler tanınacaktır.

Ön saf yetkilisi olarak, genellikle uluslararası korumaya ihtiyaç duyabilecek bir kişi ile ülkeniz adına temasa geçen ilk temsilci sizsinizdir. Birçok durumda, bu kişiler, uluslararası koruma için başvurma isteğini ilk kez ifade etme şansına sahip olacaklardır.

Uluslararası korumaya ihtiyaç duyabilecek birçok kişinin, kendi ülkelerindeki görevlilerden zulüm görmekten korktuğunu veya yolculukları süresince diğer ülkelerdeki yetkililer tarafından kötü muameleye maruz kaldığını unutmayın. Çoğu durumda, bu kişiler size doğrudan yaklaşamayabilir veya aktif olarak sığınma başvurusunda bulunmayabilir. **İlk temas yetkilileri, güven ortamının oluşturulmasında ve koruma başvurusunda bulunmak isteyebilecek kişileri proaktif bir şekilde tanımlayarak sığınma başvurusunda bulunma hakkına ilişkin bilgileri sağlama ve uygun prosedürlere yönlendirme konusunda önemli bir rol oynar.**



Kılavuzun IV Kısımına, *Bir kişi uluslararası koruma başvurusunda bulunduktan sonra ne yapılmalıdır?* bölümüne bakınız, s.?

15

Bir kişinin uluslararası koruma talep ettiğini nasıl anlarım?

İlk temas görevlisi olarak, genellikle, AB ülkelerine gelen üçüncü ülke vatandaşlarının temasa geçtikleri ve sığınma başvurusunda bulunma isteklerini ilk kez dile getirme fırsatı buldukları ülkenin ilk temsilcisi sizsinizdir.

İnsanların uluslararası korumaya başvuru yapma niyetlerini farklı şekillerde ifade edebileceklerini unutmayın. **Giriş izni verilmemesi durumunda, zulüm veya ciddi zarar korkusunu sözlü veya yazılı olarak belirten ifadeler bu türden bir talep olarak nitelendirilir.** Tam olarak “sığınma” veya “mülteci” kelimelerinin kullanılması gerekli değildir.

Bir kişinin uluslararası koruma için başvurmak isteyebileceğini gösteren bazı anahtar kelimeler, ifadeler veya mesajlar arasında **öldürülme, zulüm, işkence, savaş korkusu** ve/veya **geri dönme korkusu bulunabilir.** Kişi, ayrıca **yardım, koruma** talebinde bulunabilir veya **BM, BMMYK** ofisi veya bir **avukat** vb. ile görüşmek isteyebilir.

Uluslararası koruma başvurusunda bulunma isteğini dile getiren herhangi bir kişi, bu statüye bağlı tüm hak ve yükümlülükleri olan bir başvuru sahibi olur ve daha fazla değerlendirme için sorumlu makamlara yönlendirilmelidir. Giriş noktasındaki kararınızın çok önemli ve kritik öneme sahip olduğunu unutmayın. Karşınızdaki kişinin niyeti hakkında herhangi bir şüpheniz olduğunda, üstünüze danışın.



Kılavuzun IV Kısımına, *Uluslararası koruma başvurusunda bulunulduğunun anlaşılması* bölümüne bakınız, s.?

16

Bir kişi bana uluslararası koruma başvurusunda bulunma isteğini dile getirdiğinde ne yapmalıyım?

Bir kişi uluslararası koruma başvurusunda bulunma isteğini dile getirir getirmez, **bir başvuru sahibi olur ve** daha fazla değerlendirme için **sorumlu makamlara yönlendirilmelidir**. Uluslararası koruma başvurusunun yapılabileceği bir makamın bir yetkilisi olarak, başvuru sahibine başvurunun nerede ve nasıl yapılacağı konusunda bilgi verme sorumluluğunuz vardır.

Uluslararası koruma başvurusunda bulunan kişiler, bu statüyle birlikte gelen kalma hakkı, temel fiziki karşılama koşulları, özel usul ve/veya karşılama ihtiyaçları konusunda yeterli destek, sığınma prosedürü hakkında anlayacağı dilde daha ayrıntılı bilgi edinme hakkı ve tutukluluk hallerinde geçerli güvenceler de dahil olmak üzere **belirli hak ve güvencelere sahip olur**. İlk temas yetkilisi olarak, örneğin başvuru sahiplerini ilgili makamlara ve kuruluşlara yönlendirerek bu hakların sağlanması siz sorumlusunuzdur.

Bir başvuru yapıldıktan sonra kayıt altına alınmalıdır.

- **Başvuruyu kayda geçirme yetkisine sahip bir makam için çalışıyorsanız, kayıt işlemini üç iş günü içinde tamamlamış olmanız gerekmektedir.**
- Başka bir makamda çalışıyorsanız, başvuruyu, başvurunun yapıldığı tarihten itibaren en geç altı iş günü içinde **kayıt altına alınabilmesi için yetkili makama** göndermelisiniz. Ulusal mevzuat ve uygulamanıza uygun olarak, başvuruyu aldığınıza dair yazılı bir kayıt tutulması tavsiye edilir.

Sığınma başvurusunda bulunan kişilerin, gecikme olmadan yetkililere gelerek kendini tanıtmış olması koşuluyla, **yasa dışı giriş veya bulunma nedeniyle cezalandırılmamaları gerektiğini unutmayın.**



Kılavuzun IV Kısımına, *Bir kişi uluslararası koruma başvurusunda bulunduktan sonra ne yapılmalıdır?* bölümüne bakınız, s.?

17 Bir kişinin korunmaya ihtiyacı olabileceğine dair işaretler varsa ancak başvurma isteğini ifade etmediyse ne yapmalıyım?

Uluslararası korumaya ihtiyacı olabilecek pek çok kişi, aktif olarak sığınma başvurusunda bulunmuyor. Bu kişiler, haklarını veya prosedürleri bilmiyor olabilir, insan kaçakçılığı kurbanı olabilir veya zulüm veya zorlu geçen yolculuktan kaynaklanan travma yaşamış olabilir. Buna ek olarak, uluslararası korumaya ihtiyaç duyan kişiler genellikle hakları ve yükümlülükleri hakkında bilgi sahibi değildir; diğer Üye Ülkelerdeki akrabalarının yanında kalmayı ümit ediyor olabilir ya da seçenekleriyle ilgili olarak kaçakçılar da dahil olmak üzere başkaları tarafından yanlış bilgilendirilmiş olabilir. Bu kişilerin karmaşık sığınma ve Dublin prosedürleri hakkında bilgi sahibi olmalarını, sınırda veya gözaltında korkularını doğrudan dile getirmeleri için yetkililere tam güven duymalarını ya da prosedüre erişmelerini sağlayacak doğru kelimeleri ve ifadeleri bilmelerini beklemek gerçekçi değildir.

Bilgi verilmesi, uluslararası korumaya ihtiyaç duya-bilecek kişilerin, sığınma prosedürüne etkin bir şekilde erişebilmelerini ve uluslararası korumaya başvurup başvurmayacakları konusunda bilgiye dayalı kararlar verebilmelerini **sağlamada temel unsurdur.**

Uluslararası koruma başvurusunda bulunmasalar ve yasa dışı göçmen olsalar dahi hiç kimsenin, işkence de dahil olmak üzere, zulüm, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezalarla karşılaşabileceği bir yere geri dönmemesini sağlamanın yükümlülüğünüzün bir parçası olduğunu unutmayın. Herhangi bir iade işleminde, gerekli yasal güvenceler ve garantiler de dahil olmak üzere yerleşik prosedürler takip edilmelidir.

Karşınızdaki kişinin niyetiyle ilgili şüpheleriniz olduğunda, özellikle kişinin menşe ülkesi veya transit ülkeye iadesi, Avrupa yasaları veya uluslararası hukuk açısından olası bir ihlal teşkil ediyorsa, üstünüze danışın.



Kılavuzun IV. Kısımına, *Koruma gereksinimi olan bir kişi uluslararası koruma başvurusunda bulunmak istemediğinde ne yapılmalıdır?* bölümüne bakınız, s.?

18

Sığınma başvurusunda bulunan bir kişinin, sistemi sömürmeye çalıştığından şüphelenirsem ne yapmalıyım?

Uluslararası koruma başvurusunda bulunma isteğini dile getiren herhangi bir kişi, bu statüye bağlı tüm hak ve yükümlülükleri olan bir başvuru sahibi olur ve daha fazla değerlendirme için sorumlu makamlara yönlendirilmelidir.

Bir kişinin uluslararası korumaya ihtiyacı olup olmadığını veya hikayesinin inandırıcı olup olmadığını değerlendirmenin sizin sorumluluğunuzda olmadığını unutmayın. Bu sığınma yetkilisinin sorumluluğundadır. Her sığınma sisteminde bazı başvurular reddedilecek ve bazıları kabul edilecektir, ancak tamamı Avrupa yasalarına ve uluslararası hukuka uygun olarak değerlendirilmelidir.

Yine de, yöneticinize danışmak veya şüphelerinizin nedenleri hakkında sorumlu yetkiliyi bilgilendirmek isteyebilirsiniz.



Kılavuzun III. Kısımına, *Kimler bir başvuruda bulunmak isteyebilir?* bölümüne bakınız, s.?

19 Uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyen bir kişiyi tespit edemezsem ne olur?

Yanlış bir tespitte bulunma ve kişiyi yetkili makamlara sevk etmeme, kişi için ciddi sonuçlar doğurabilir. **Kişi, hayatının ya da özgürlüğünün tehdit edildiği bir ülkeye geri gönderilebilir ya da zulüm, ölüm, zalimane ve insanlık dışı aşağılayıcı muamele ya da diğer ciddi insan hakları ihlalleri ile karşı karşıya kalabilir.**

İlk temas görevlisi olarak, ihtiyaç sahibi kişilerin korunmaya erişiminde önemli bir rolünüz bulunmaktadır. Karşınızdaki kişinin niyeti hakkında herhangi bir şüphemiz olduğunda, üstünüze danışın.

20

Bazen yorgun olduğumu, hatta her gün ilgilenmek zorunda olduğum insanlara karşı öfkeli olduğumu hissediyorum. Bu normal mi?

İlk temas görevlilerinin her biri, görevlerini zorlu koşullar altında gerçekleştirmek zorundadır, çünkü sıklıkla farklı kültürlerden, farklı sosyal geçmişlerden ve farklı yaşam deneyimlerinden insanlarla karşılaşır. Bu ilgi çekici ancak son derece zorlu çalışma ortamı psikolojik sağlığını etkileyebilir. Görevlerinizi yerine getirirken, her gün, merhametten, kayıtsızlığa ve ilgilendiğiniz kişilerin reddine kadar çeşitli duygular yaşayabilirsiniz. Bu da işinizin etkinliğini ve kalitesini, uygun kararları ve eylemleri gerçekleştirme yeteneğinizi etkileyebilir.

Bu hafifletici faktörlerin yanı sıra kişisel koşullarınızdan doğan koşulların fark edilmesi ve etkilerinin en aza indirilmesi için sürekli çaba sarf edilmesi önemlidir. Gerekirse, meslektaşlarınızdan veya üstlerinizden destek istemekten veya profesyonel danışmanlık talep etmekten çekinmeyin.



Kılavuzun II. Kısımına, 'Kişisel koşullarınızın farkında olun' bölümüne bakınız, s.?

Sığınma Prosedürüne Erişime Dair Ana Mesajlar

- ▶ Her insana değer verilmeli ve saygı gösterilmelidir.
- ▶ Acil sağlık hizmetleri ve temel ihtiyaçlar her zaman öncelikle ele alınmalıdır.

1

Herkes mülteci olabilir.

Menşe ülkeleri, etnik kökenleri, görünüşleri veya davranışları ne olursa olsun herkesin korunma ihtiyaçları olabilir.

2

Herkes, *geri göndermeye* karşı korunma hakkına sahiptir.

Hiç kimse, zulüm riski, ölüm cezası, işkence veya diğer insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezalarla karşı karşıya kalabileceği bir duruma geri gönderilemez veya iade edilemez. Bu kural, sınırda kabul edilmeme ve herhangi bir zorla uzaklaştırma biçimi için de geçerlidir.

3

Savunmasız kişiler tespit edilmeli ve yeterli ölçüde desteklenmelidir.

Sınır geçiş noktalarında ve gözaltı tesislerinde alınan önlemler çok önemlidir; çocuklar ve insan ticareti mağdurları dahil olmak üzere savunmasız kişilerin özel ihtiyaçları bu noktalarda beyan edilebilir veya tespit edilebilir.

4

Çocuğun yüksek menfaati, çocuklarla ilgili tüm eylemlerde önceliklidir.

Çocuğun yüksek menfaati değerlendirilirken, vaka bazında, güvenlik ve emniyet, aile birleşimi olanakları, çocuğun sağlığı gibi faktörler ve çocuğun görüşleri çocuğun yaşı ve olgunluğuna göre dikkate alınmalıdır.

5

Uluslararası koruma başvurusunda bulunmak isteyen herkes, bu hakları konusunda bilgilendirilmelidir.

Sığınma prosedürüne etkili bir şekilde erişebilmelerini sağlamak için sığınma hakkına ilişkin bilgiler uluslararası korumaya ihtiyaç duyan herkese sağlanmalıdır.

6

Herkes uluslararası koruma**başvurusunda bulunma hakkına sahiptir.**

Kişi, tüm giriş koşullarını yerine getirmemiş olsa bile, kişinin sığınma prosedürüne erişimi engellenemez.

7

Girişe izin verilmemesi durumunda**gösterilen korkuya dair herhangi bir işaret veya ifade, uluslararası bir koruma talebi olarak anlaşılabilir.**

İnsanlar, uluslararası korumaya başvuru yapma niyetlerini farklı şekillerde ifade edebilir. Girişe izin verilmemesi durumunda, zulüm veya ciddi zarar korkusunu sözlü veya yazılı olarak belirten ifadeler, böyle bir talep olarak nitelendirilir. Mutlaka "sığınma" veya "mülteci" kelimelerinin kullanılması gerekli değildir.

8

Uluslararası koruma başvurusunda**bulunan kişiler yasa dışı giriş****veya bulunmaları nedeniyle****cezalandırılmamalıdır.**

Kendilerini yetkililere gecikmeden tanıtan kişiler, yasa dışı giriş veya bulunmaları nedeniyle cezalandırılmamalıdır.

9

Her başvuru, kayda geçirilmeli ya**da kayıt için sorumlu makama sevk****edilmelidir.**

Bir başvuru yapıldıktan sonra sorumlu makam tarafından kayıt altına alınmalıdır. Kayıt işleminin yasaların öngördüğü süre sınırları içerisinde mümkün olan en kısa sürede tamamlanması gerekir.

10

Korunmaya ihtiyaç duyan bir kişi**sığınma başvurusunda bulunmamaya****karar verse bile, geri göndermeme ilkesi****uygulanmalıdır.**

Herhangi bir iade işleminde, gerekli yasal güvenceler ve garantiler de dahil olmak üzere yerleşik prosedürler takip edilmelidir. Hiç kimse, yasa dışı bir göçmen durumunda olsa bile, işkence, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezalandırma riski altında olduğu bir ülkeye geri gönderilemez.

HOW TO OBTAIN EU PUBLICATIONS

Free publications:

- one copy: via EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- more than one copy or posters/maps: from the European Union's representations (http://ec.europa.eu/represent_en.htm); from the delegations in non-EU countries (http://eeas.europa.eu/delegations/index_en.htm); by contacting the Europe Direct service (http://europa.eu/europedirect/index_en.htm) or calling 00 800 6 7 8 9 10 11 (freephone number from anywhere in the EU) (*).

(*) The information given is free, as are most calls (though some operators, phone boxes or hotels may charge you).

Priced publications:

- via EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Priced subscriptions:

- via one of the sales agents of the Publications Office of the European Union (http://publications.europa.eu/others/agents/index_en.htm).

The electronic version of the tool can be found on the EASO and Frontex webpages together with other practical tools for first-contact officials on access to the asylum procedure:

<http://easo.europa.eu/accesstoprocedure>

<http://frontex.europa.eu/publications/?c=training>



■ Publications Office
of the European Union